

Daithí Ó Muirí

Duine ar bith a chuaigh suas Baile an Domhnalláin, baile beag taobh thoir den Spidéal, is cinnte gur thug siad suntas don gháirdín lán líonta de dhealbha éagsúla — fear an ghiotáir, bean an bhosca ceoil, an Mhaighdean Mhuire, bó na leath-adhairce, lachain, cailleacha dubha, iolar, coiníní, rón, deilf, iad uilig curtha le chéile le suimint agus rudaf aisteacha eile a gheobhfá thart faoin áit.

Sé Seán Ó Conaola, nó Johnny Mhorgan mar is fearr aithne air, an fear a chruthaigh na dealbha seo

ina gháirdín. Bhíodh sé ag plé le feilméireacht ach cé go bhfuil cúpla bó aige i gcónaí tá sé éirithe as an obair le roinnt blianta anuas. Ach, mar is léir ón ngáirdín iontach atá curtha le chéile aige, ní díomhaoin atá sé. Céard a thug air tosai ar an ealaín seo ar chor ar bith?

‘Is aisteach an chaoi ar thosaigh mé,’ a deir sé. Mhínigh sé go raibh sé fhéin agus a mhac ag tógáil piléir os comhair an tí lá amháin thart ar cheithre bliana ó shin. Nuair a bhí an obair déanta acu cheap Johnny go mba dheas an rud é cláirseach a chur ar bharr an philéir. Rinne sé an chláirseach ansin as an suimint agus d’úsáid sé

Johnny Mhorgan —Dealbhadóir

cúpla sreangán mar théada. Ach, faraor, bhí sí ró-mhór le crochadh ar an bpiléar. Ach níor lig Johnny d’fhadhb bheag mar seo cur as dó. Séard a rinne sé, chuir sé cláirseach níos lú le chéile agus chroch sé ar an bpiléar í, áit a bhfuil sí le feiceáil i gcónaí. Ach céard a dhéanfadh sé leis an gcláirseach mhór eile?

‘As diabhláíocht shoc-

raigh mé go ndéanfainn fear chun an chláirseach seo a chasadh,’ a deir sé. Ach nuair a bhí sé seo déanta aige bhí sé ró-dheacair an chláirseach mhór a chur isteach idir dhá lámh an fhir. Rinne sé giotár ansin agus bhí sé breá sásta leis. Bhuel, bhí Ádhamh déanta aige agus is dóigh gur theastaigh Éabha ansin. Ar an taobh eile den gháirdín rinne sé

bean agus í ag casadh ar bhosca ceoil.

‘Bhí mé le na rudaí a leagan ina dhiaidh sin,’ a deir Johnny. Ach níor leag, agus ní amháin sin, ach choinnigh sé air gaíl srian. Rinne sé an Mhaighdean Mhuire, an spideog bheannaithe os a cionn, agus coróin dheas miotail uirthi. Rinne sé maighdean mhara ina suí ar charraig, rón agus

liathróid crochta ar a smut, bó ar leath-adharc, lacha agus a hál ag snámh ina diaidh, coiníní ina suí sa bhféar, eilifint, cailleacha dubha, iolar agus ‘Gligger’ — fear bocht i gcathaoir rotha ag iarraidh déirce. Chuaigh sé ansin ag gearradh na sceach thart ar an ngáirdín chun go ndéanfadh sé madraí, cait, éanacha, camel, curach,

húicéar, long agus iontaisí eile.

Ach céard a cheap muintir na háite faoin gcráic seo?

‘Cheap siad go raibh mé seafóideach!’ Ach ba chuma le Johnny. Chuir go leor daoine spéis sa ngáirdín draíochtúil i mBaile an Domhnalláin. Is iomaí cuairteoir a tháinig suas an bóithrín chun grianghrafanna a thógáil agus chun labhairt le Johnny.

Agus is féidir le duine ar bith dul suas chun an gáirdín a fheiceáil. Tá beagán damáiste déanta do chuid de na rudaí.

Le ag

bó an t-eilifint, thit liathróid den deilf, leag an tarracóir an buidéal mór poitín ar a bhealach isteach ag an ngarraí le ualach féir. Agus, ar ndóigh, tá goib na n-éanacha agus cluasa na gcoiníní briste ag gasúir ag spraoi. Ach is iontach an feic é i gcónaí.

Deir Johnny go bhfuil sé éirithe as an dealbhadóireacht le tamall anuas. Tá súil againn nach bhfuil ann ach sos beag agus gur gearr go bhfeicfear cúpla rud nua ann.

Go maire tú, a Johnny, agus go maire an stuaim i do dhá lámh.

